

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ. ๓)
รายวิชา ๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	โครงการขยายห้องเรียน/หน่วยวิทยบริการ คณะพุทธศาสตร์ / ภาควิชาพระพุทธศาสนา/โครงการขยายห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์ (Pali Grammar)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๒ หน่วยกิต
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	พระมหาสุวัฒน์ สุวฑฒโน อาจารย์ประจำวิชา
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๑
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. สถานที่เรียน	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา	เพื่อให้รู้ความเป็นมาและพัฒนาการของภาษาบาลี มีการนำหลักไวยากรณ์ไปใช้ในการแต่งและแปลภาษาบาลี โดยสามารถใช้ไวยากรณ์ภาษาบาลีเป็นหลักในการศึกษาภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์

หลังเรียนจบรายวิชานี้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

๑. รู้และเข้าใจความหมาย ลักษณะเฉพาะ ความสำคัญและคุณประโยชน์ของภาษาบาลีได้
๒. อธิบายกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ภาษาบาลีได้
๓. ถ่ายทอดความรู้เรื่องหลักไวยากรณ์ภาษาบาลีให้ผู้อื่นเข้าใจได้
๔. อธิบายความต่างกันระหว่างภาษาบาลีกับภาษาอื่น ๆ ได้
๕. ตระหนักถึงคุณค่าของภาษาบาลีในฐานะเป็นภาษาบันทึกคัมภีร์พระพุทธศาสนา

๒. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๑. กำลังดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning
๒. เปลี่ยนแปลงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักฐานเชิงประจักษ์

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาประวัติ ความสำคัญ การเขียน การอ่าน การออกเสียงพยัญชนะสังโยค ฐานกรณ์ การเชื่อมอักษรด้วยสนธิกริโยปกรณัม ประเภทและวิธีแจกคำนาม สังขยา อัพยยศัพท์ กิริยาอาขยาต นามกิตก์ กิริยากิตก์ สมาสและศัพท์ิต ของภาษาบาลี

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเวปไซด์คณะพุทธศาสตร์ หรือบอร์ดภาควิชาบาลีและสันสกฤต
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรม จริยธรรม
๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้เรียนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้บัณฑิตสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกับการศึกษาภาษาบาลี โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติหลักสูตร ดังนี้   ๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม๓) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์๕) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
๑.๒ วิธีการสอน   - บรรยายถึงความสำคัญของภาษาบาลี- ให้ทำแบบฝึกหัด- ทำรายงานตามที่กำหนด
๑.๓ วิธีการประเมินผล   - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา- มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม- ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา- ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
๒. ความรู้
๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ ความรู้ เข้าใจ และสามารถถ่ายทอดความรู้ในด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ภาษาบาลี พร้อมกับการนำความรู้ไปแปลหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในวรรณคดีบาลี
๒.๒ วิธีการสอน บรรยาย การนำเสนอรายงาน และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ และโครงการ Problem base learning และ Student Center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

๒.๓ วิธีการประเมินผล   - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี - นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา
๓. ทักษะทางปัญญา
๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา   สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
๓.๒ วิธีการสอน   - บรรยายถึงความสำคัญของภาษาบาลี - ให้ทำแบบฝึกหัด - ทำรายงานตามที่กำหนด
๓.๓ วิธีการประเมินผล   สอบกลางภาคและปลายภาค โดยข้อสอบที่เน้นถึงความเข้าใจและความสำคัญของภาษาบาลี ผสมผสานกับข้อสอบที่เน้นทักษะด้านความจำ
๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา   - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
๔.๒ วิธีการสอน   - มอบหมายงานรายกลุ่มและรายบุคคล เช่น การค้นคว้า แบบฝึกหัด - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรือ อำนวยบทความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา - การนำเสนอรายงาน
๔.๓ วิธีการประเมินผล   - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง
๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ   ๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน
- พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา
- พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล การสร้างห้องแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ
- ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๒ วิธีการสอน

- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับ	หัวข้อ รายละเอียด/	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอนสื่อที่ใช้/	ผู้สอน
๑	๑. ทดสอบก่อนเข้าเรียน ๒. แนะนำแผนการสอน ๒.๑ คำอธิบายรายวิชา ๒.๒ วัตถุประสงค์รายวิชา ๒.๓ กิจกรรมการเรียนการสอน ๒.๔ วิธีการประเมินผล ๒.๕ งานมอบหมาย ๒.๖ จิตพิสัย ๓. ความเป็นมา,ความสำคัญ,ประโยชน์ของภาษา บาลี	๒	การบรรยาย Power point มคอ.๓	พ.ม.สุวัฒน์
๒	การเขียนและการอ่าน	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๓	อักขระวิธี (สมัญญานิกขาน,สระ,พยัญชนะ)	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๔	อักขระวิธี (ฐาน,กรณ์)	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๕	อักขระวิธี (สนธิ)	๒	Power point	พ.ม.สุวัฒน์

			การบรรยาย ถาม-ตอบ	
๖	วิจิวิภาค (นามนาม,คุณนาม,ศัพท์นาม,ลิงค์,วจนะ)	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๗	วิจิวิภาคนาม (วิภัตติ,อายตนิบาท,การันต์,วิธีแจก นามศัพท์)	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๘	สอบกลางภาค	๒		พ.ม.สุวัฒน์
๙	สังขยา	๒	การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๑๐	อักษยศัพท์	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๑๑	กิริยาอาขยาด	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๑๒	นามกิตก์	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๑๓	กิริยากิตก์	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๑๔	สมาส	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๑๕	ศัพท์ิต	๒	Power point การบรรยาย ถาม-ตอบ	พ.ม.สุวัฒน์
๑๖	สอบปลายภาค	๒	สอบ	พ.ม.สุวัฒน์

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๘ ๑๖	๒๐ % ๕๐%
๒	ภาระงาน/ชิ้นงาน/ผลงาน พิเศษ (ทักษะ ฟัง อ่าน เขียน ท่อง	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐%

๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอ ความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก   คณะกรรมการแผนกตำรา, บาลีไวยากรณ์ ภาคที่ ๑ สมัญญาภิธานและสนธิ, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.   คณะกรรมการแผนกตำรา, บาลีไวยากรณ์ ภาคที่ ๒ นามและอภัยยศัพท์, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.   คณะกรรมการแผนกตำรา, บาลีไวยากรณ์ ภาคที่ ๒ อาชยาดและกิตก์, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.   คณะกรรมการแผนกตำรา, บาลีไวยากรณ์ ภาคที่ ๒ สมาสและศัพท์, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.   พระมหาวิชัย กุลยาณ, บาลีไวยากรณ์, กาญจนบุรี: พรสวรรค์การพิมพ์, ๒๕๕๖.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา   การประเมินประสิทธิผลของรายวิชานี้ นักศึกษาได้จัดทำเป็นกิจกรรมทางวิชาการในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาและผู้เข้าร่วม ดังนี้   ๑) แบบประเมินรายวิชา และแบบประเมินผู้สอน ๒) ใบงานประเมินประสิทธิผลรายวิชา ๓) การสนทนากลุ่มระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ๔) การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมในด้านต่างๆของผู้เรียน ๕) ให้การเสนอแนะผ่านเว็บไซต์ ซึ่งจัดทำขึ้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับทางผู้สอนได้
๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน   กลยุทธ์ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอน ดังนี้   ๑) การศึกษา สังเกตการณ์ การสอน ของผู้ร่วมทีมการสอน ๒) ประเมินผลคะแนนที่ได้จากการสอบทุกครั้ง

๓) ประเมินทบทวนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นระยะ
๓. การปรับปรุงการสอน   ภายหลังจากการประเมินการสอนในข้อ ๒ เสร็จแล้ว จึงมีการปรับปรุงการสอน ดังนี้   ๑) แจงผลการประเมินโดยนิสิตให้ผู้สอนทราบเพื่อนำไปปรับปรุงการสอน ๒) สัมมนาการจัดการเรียนการสอน ๓) การทำวิจัยในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา   ในระหว่างการสอนรายวิชานี้กำลังดำเนินไป ผู้สอนต้องมีการทบทวนผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในรายวิชาเป็นระยะ จากการสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษารวมถึงการพิจารณาจากผลการสอบประจำบท การสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทดสอบผลสัมฤทธิ์โดยภาพรวมในวิชานี้ ดังนี้   ๑) การทวนสอบ การให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์ท่านอื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่ใช่อาจารย์ผู้สอนประจำวิชา ๒) ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบจากรายงาน หลักการให้คะแนนสอบและการให้คะแนนพฤติกรรม
๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา   จากการประเมินผลและทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของรายวิชาแล้ว ได้มีการจัดการวางแผนปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพ ดังนี้   ๑) ปรับปรุงรายวิชาทุก ๆ ๓ ปี ตามข้อเสนอแนะและผลงานทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ ตามข้อ ๔. ๒) อาจเปลี่ยน หรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนมีมุมมองในเรื่องการนำความรู้จากรายวิชานี้มาแก้ปัญหาต่างๆได้ หรืองานวิจัยแนวคิดใหม่ๆของผู้สอน